

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Liberci rozhodl dne 17.9.2014 předsedkyní senátu JUDr. Reginou Sypeckou jako samosoudkyní ve věci žalobce Z [REDACTED] K [REDACTED], nar. [REDACTED] bytem [REDACTED], zast. JUDr. Miroslavem Kříženeckým, advokátem se sídlem Na Sadech 21, České Budějovice, proti žalovanému **České republice, zastoupené Ministerstvem spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o náhradu nemajetkové újmy ve výši 793.500,- Kč s příslušenstvím,

t a k t o :

- I. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 793.500,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,05% p.a. od 28.2.2013 do zaplacení, to vše do 15 dnů po právní moci rozsudku.**
- II. **Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 61.605,- Kč do 15 dnů po právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal u zdejšího soudu žalobu, kterou se domáhal vydání rozhodnutí, jímž by byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci částku 793.500,- Kč s příslušným úrokem z prodlení. Žalobu odůvodnil tak, že rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 14.10.2010 č.j. 28T 58/99 byl zproštěn obžaloby, rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 26.4.2011 č.j. 10To 17/2011-3928 bylo odvolání státního zástupce proti rozsudku krajského soudu zamítnuto. Rozsudek tak nabyl právní moci dne 26.4.2011. Proti žalobci bylo do té doby vedeno trestní řízení pro údajné spáchání trestného činu účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 tr.zák. ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr.zák. č. 175/1990 Sb., předchozími rozsudky Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočkou v Liberci, byl žalobce uznán

vinným, toto však bylo nakonec změněno shora uvedenými rozsudky z roku 2010 a 2011. Žalobce byl v rámci uvedeného trestního řízení stíhán i vazebně, a to od 28.5.1999 do 7.11.2000, a to na základě usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec. Na svobodě byl tak omezen v celkové délce 529 dnů. S odkazem na čl. 5 odst. 5 Úmluvy na ochranu lidských práv a svobod a zák.č. 82/1998 Sb. uplatňuje žalobce nárok na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, resp. za trvání neoprávněné vazby. Dále s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11.1.2012 sp.zn. 30Cdo 2357/2010, jenž vyslovil právní názor o adekvátním odškodnění za každý den trvání vazby v rozmezí 500,- Kč až 1.500,- Kč, vyčíslil žalobce tuto nemajetkovou újmu na částku 793.500,- Kč, když za odpovídající náhradu považuje částku 1.500,- Kč za každý den neoprávněné vazby. Tento svůj požadavek odůvodnil tak, že jsou splněny všechny tři aspekty, které mají být zohledněny při stanovení rozsahu přiměřeného zadostiučinění, kdy se jedná jednak o povahu trestní věci, dále celkovou délku omezení osobní svobody a následky v osobní sféře poškozené osoby.

Pokud jde o povahu trestní věci, zde žalobce poukázal na to, že byl trestně stíhán pro značně závažný a společensky odsouzeníhodný trestný čin spojený s hrozbou velmi vysokého trestu. Tyto skutečnosti citelně zasáhly do psychiky žalobce, a to nejméně právě po dobu vazebního stíhání.

Pokud jde o délku omezení osobní svobody, v případě žalobce byla tato doba enormně dlouhá a výrazně tak zasáhla do života ohledně rodinných, pracovních i společenských vazeb žalobce. Jednalo se zejména o pocity bezmoci, narušení sociálních vztahů. Pokud jde o následky v osobní sféře, tyto byly u žalobce zásadní a v určitém ohledu i nenapravitelné, neboť žalobce v době, kdy byl vzat do vazby, byl krátce ženatý (cca 3 roky), měl již dvě nezletilé děti, z toho starší dceři byly v té době tři roky, mladšímu synovi teprve sedm měsíců. Žalobce po dobu trvání vazby nemohl plnit svou roli řádného otce, zabezpečovat a obstarávat rodinu, zejména v době, kdy manželka byla na rodičovské dovolené a i pro něho samotného bylo odloučení od rodiny velmi citelným zásahem do jeho psychiky. Žalobce měl dále v té době nastoupit do zaměstnání, byla uzavřena i pracovní smlouva, ovšem v důsledku shora uvedených událostí do tohoto zaměstnání nenastoupil. Trestní stíhání výrazně zasáhlo i sociální situaci žalobce coby cizince, jenž je obecně vnímán s větší nedůvěrou než běžný občan a v tomto případě byl výrazně negativně vnímán i s ohledem na vazební stíhání a i na stíhání jako takové, neboť bylo známo, z jakých trestných činů je obviněn. Tento dopad umocnil i samotný způsob zatýkání, kdy žalobce byl poprvé zatýkán v místě svého bydliště na prostranství před domem, kde se nachází byt žalobce, a to tak, že byl nucen si před zraky sousedů, a jejich dětí, které šly v té době do školy, lehnout na zem s rukama za hlavou za účasti příslušníků útvaru rychlého nasazení s kuklami na hlavě a se zbraněmi v rukou. Následně pak, zhruba po týdnu od prvního zatýkání, proběhlo zatčení stejným způsobem, a to na parkovišti u Babylonu v Liberci, kdy u toho byla i tříletá dcera žalobce, přičemž zatčení proběhlo stejným způsobem jako poprvé. Dceru následně policisté dovezli domů automobilem, ve kterém žalobce seděl připoutaný pouty ke dveřím vozidla. Pro dceru to byl takový negativní zážitek, že si jej pamatuje do dnešní doby. Trestní stíhání zasáhlo i do osobní sféry rodiny, kdy bylo manželce i dětem ze strany okolí dáváno najevo, že jsou příbuzní mafiana, který je zavřený. Díky internetu a tam uváděným článkům pak rodiče spolužáků jeho dětí zakazovali svým dětem, aby se s potomky žalobce kamarádily. Žalobce je v důsledku toho přesvědčen, že jsou všechna tři posuzovaná kritéria v jeho případě maximálně naplněna a že zásah do jeho osobnostní sféry byl takový, že lze požadovat jako přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu při nezákonné vazbě částku 1.500,- Kč za den. Z toho titulu žádal,

aby žalovanému bylo uloženo uhradit žalobci částku 793.500,- Kč. S odkazem na zaslanoú výzvu v lednu 2013 pak požádal, aby žalovanému bylo uloženo zaplatit žalobci i úrok z prodlení, a to od 26.1.2013 do zaplacení.

Žalovaný podal ve věci písemné vyjádření, ve kterém uvedl, že žalobou uplatněný nárok neuznává. Učinil nesporným, že žalobci bylo dne 13.5.1999 sděleno obvinění pro spáchání trestného činu účasti na zločinném spolčení dle § 163a odst. 1 tr.zák. a že Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 14.10.2010 č.j. 28T 58/1999-3853 zprostil žalobce obvinění. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 26.4.2011, přičemž vazba trvala od 28.5.1999 do 8.11.2000. V souladu s ust. § 5 zák.č. 82/1998 Sb. lze také uzavřít, že v případě žalobce došlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 cit. zák., za které lze považovat s ohledem na výsledek trestního řízení sdělení obvinění ze dne 13.5.1999. Žalobce se domáhá ve smyslu § 31a odst. 1 cit. zák. přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Jeho nárok však žalovaný považuje za promlčený. Odkázal na ust. § 32 odst. 3 zák.č. 82/1998 Sb., dle kterého nárok na náhradu nemajetkové újmy se promlčí za šest měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Promlčecí doba začíná běžet dnem následujícím po dni, v němž zprošťující rozsudek nebo usnesení o zastavení trestního stíhání nabylo právní moci. V daném případě trestní řízení pravomocně skončilo dne 26.4.2011. Dle názoru žalovaného ode dne 27.4.2011 počala běžet šestiměsíční promlčecí lhůta a její běh skončil dne 27.10.2011. Pokud žalobce uplatnil svůj nárok na poskytnutí zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu až dne 27.2.2013, uplatnil jej po uplynutí promlčecí doby. Z tohoto důvodu žalovaný navrhl, aby žaloba byla v celém rozsahu zamítnuta. Žalovaný dále odkázal, pokud jde o námitku promlčení na rozsudky Nejvyššího soudu ČR ze dne 20.6.2012 sp.zn. 31Cdo 619/2011 a ze dne 27.12.2012 sp.zn. 30Cdo 962/2012.

Vzhledem ke vznesené námitce promlčení, zabýval se soud nejdříve touto otázkou, tedy, zda je námitka promlčení důvodná.

V daném případě při zohlednění všech nesporných skutečností a okolností případu soud zjistil, že daný případ nelze ztotožnit s případem řešeným v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.12.2012 sp.zn. 30 Cdo 962/2012. V daném případě došlo k naplnění podmínek nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu po novelizaci zák.č. 82/1998 Sb., a to zákonem č. 160/2006 Sb. tedy po 27.4.2006 a bylo tedy možné věc právně hodnotit podle příslušných ustanovení zák. č. 82/1998 Sb. ve znění účinném po 27.4.2006, kdy je dána šestiměsíční promlčecí lhůta. Jinak je tomu v případě judikátu sp.zn. 31 Cdo 619/2011, kdy tento judikát řešil v podstatě shodnou situaci, jak v tomto případě. I zde došlo k nemajetkové újmě v souvislosti se vzetím do vazby a to v době od 30.5.2000 do 28.6.2001, tedy před zmíněnou novelou zák.č. 82/1998 Sb. a ke zproštění obžaloby došlo rozsudkem až dne 17.5.2006, tedy po novelizaci zákonem č. 160/2006 Sb.

Dle právní věty citovaného judikátu újma nemajetkové povahy vzniká již v souvislosti s omezením osobní svobody zakládajícím nárok na její náhradu přede dnem účinnosti zák.č. 160/2006 Sb. a případné promlčení nároku na její náhradu uplatněného na základě přímé aplikace čl. 5 odst. 5 Úmluvy o ochraně základních lidských práv a svobod je třeba posuzovat dle § 101 obč.zák. Nejvyšší soud učinil v tomto rozhodnutí mimo jiné závěr, že na žalobcem uplatněný nárok na náhradu nemajetkové újmy není možné aplikovat zák.č. 82/1998 Sb. ve znění zákona č. 160/2006 Sb., když jediné

přechodné ustanovení k zákonu č. 160/2006 Sb. zakotvuje v jeho článku II. pravou zpětnou účinnost tohoto zákona jen vůči té nemajetkové újmě, která byla způsobena nesprávným úředním postupem spočívajícím v neučinění úkonu či v nevydání rozhodnutí ve stanovené či přiměřené lhůtě. Na daný případ tedy nebylo možno aplikovat § 31a zák.č. 82/1998 Sb. ve znění zák.č. 160/2006 Sb.. Rozhodnutí o vzetí žalobce do vazby bylo vydáno v tomto případě podobně jako v uvedeném judikátu za účinnosti zák.č. 82/1998 Sb., a to 28.5.1999 a z vazby byl žalobce propuštěn dne 8.11.2000. Obžaloby pak byl zproštěn dne 26.4.2011. Naplnění podmínek odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci je tak třeba posoudit podle zák.č. 82/1998 Sb. ve znění účinném před novelou provedenou zák.č. 160/2006 Sb. a případné zadostiučinění přiznat přímou aplikací čl. 5 odst. 5 Úmluvy. Protože tvrzená nemajetková újma mohla vzniknout pouze před účinností zák.č. 160/2006 Sb., nelze použít ust. § 32 odst. 3 zák.č. 82/1998 Sb. ve znění účinném od 26.4.2006, tedy poté, kdy nabyl účinnosti zák.č. 160/2006 Sb. Jak vyplývá z § 33 zák.č. 82/1998 Sb. ve znění účinném před 26.4.2006, je zde připuštěn nárok na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě, avšak škodou se zde rozumí výhradně majetková újma. Z toho důvodu nelze posuzovat promlčení nároku na náhradu nemajetkové újmy ani podle ust. § 33 cit. zák. Za dané situace pak nastupuje subsidiární použití občanského zákoníku, a to ust. § 101 obč.zák., kdy je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. V daném případě nabyl právní moci zprošťující rozsudek dne 26.4.2011, právo mohlo být uplatněno poprvé dne 27.4.2011 a promlčecí doba uplynula dne 27.4.2014. Za situace, kdy byla podána žaloba na náhradu nemajetkové újmy dne 22.4.2014, nelze než konstatovat, že byla tato žaloba podána před koncem promlčecí doby a nárok tedy promlčen není.

Soud provedl dokazování listinnými důkazy a vzal za prokázané tyto skutečnosti. Ze spisu Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, sp.zn. 28T 58/99, a to z usnesení krajského soudu ze dne 28.5.1999 č.j. 28To 134/99-23 zjistil, že tímto rozhodnutím bylo rozhodnuto o vzetí žalobce do vazby, jež bylo realizováno, jak vyplývá z protokolu o dodání do vazby, téhož dne, tedy 28.5.1999. Z usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 2.8.1999 č.j. 22Nt 184/99-4 bylo zjištěno, že byla zamítnuta žádost žalobce o přezkoumání vazebních důvodů, dále dne 13.12.1999 požádal žalobce o propuštění z vazby, usnesením Krajského soudu v Liberci ze dne 22.12.1999 č.j. 28T 58/99-2738 byla tato žádost zamítnuta. Dne 4.1.2000 podal žalobce proti tomuto usnesení stížnost a usnesením vrchního soudu ze dne 26.1.2000 č.j. 9To 11/2000-2748 byla stížnost zamítnuta. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci bylo rozhodnuto o propuštění žalobce z vazby na svobodu. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ze dne 14.10.2010 pod č.j. 28T 58/99-3853 byl žalobce zproštěn obžaloby, toto rozhodnutí pak bylo rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 26.4.2011 č.j. 10To 17/2011-3928 potvrzeno, resp. bylo zamítnuto odvolání státního zástupce, rozsudek nabyl právní moci 26.4.2011.

Dále má soud za prokázané z pracovní smlouvy uzavřené dne 24.5.1999 mezi společnostmi Radio Krystal Česká Lípa s.r.o. a žalobcem, že mezi shora uvedeným zaměstnavatelem a žalobcem byla uzavřena pracovní smlouva, na základě které měl žalobce coby zaměstnanec nastoupit do zaměstnání u uvedené společnosti, a to dne 25.5.1999, žalobce zde měl vykonávat funkci ředitele oddělení správy pohledávek. Dne 25.5.1999 byl vyhotoven dodatek k této pracovní smlouvě, kdy byl sjednán nástup do zaměstnání dne 31.5.1999.

Z kopie článku ze zpravodajského serveru iDnes ze dne 21.2.2002 lze mít za prokázané, že na tomto veřejně dostupném serveru byla popsána trestná činnost žalobce a dalších osob s uvedením jejich plných jmen a i s fotografiemi.

Z rodných listů nezl. I. [REDAKCE] K. [REDAKCE] nar. [REDAKCE] a nezl. A. [REDAKCE] K. [REDAKCE], nar. [REDAKCE] má soud za prokázané, že žalobce je otcem těchto dvou nezletilých dětí a že v době vzetí do vazby byly nezl. I. [REDAKCE] tři roky a nezl. A. [REDAKCE] sedm měsíců. Dle oddacího listu vystaveného Úřadem města Liberec byl žalobce ženatý, a to od 3.6.1995 se S. [REDAKCE] K. [REDAKCE] rozenou S. [REDAKCE]

Dále soud provedl dokazování výslechem žalobce jako účastníka řízení, tento ve své výpovědi uvedl, že negativní dopad na jeho osobu a zejména na jeho sociální vazby měl již samotný průběh zatčení, kdy ze strany speciálních jednotek bylo postupováno dost hrubým způsobem. Poprvé v ranních hodinách, konkrétně v 7.20 hod. před panelovým domem, kde žalobce s rodinou bydlel, tedy za přihlížení značeného množství sousedů. V druhém případě pak na parkovišti U Babylonu, kdy u toho byla i jeho tříletá dcera I. [REDAKCE] a, pro niž byl tento zážitek natolik otřesný, že si jej pamatuje do dnešní doby. Kauza se probírala v hlavních zprávách, v tisku, ale i na internetu a děti, které nesou příjmení žalobce, toto pociťují dodnes, neboť jsou považovány za děti pašeráka drog. Dlouhodobý pobyt ve vazbě měl negativní dopad i na další průběh manželství žalobce, když manželka navázala vztah s jiným mužem a v podstatě manželství následně udržovali jen kvůli dětem. V současné době probíhá rozvodové řízení jejich manželství.

Po provedeném dokazování tak soud má za prokázané skutečnosti uváděné žalobcem, tedy, že mu byla v důsledku zahájení trestního řízení a následného vzetí do vazby způsobena nemajetková újma, když trestní řízení nakonec skončilo v roce 2011 pravomocně zproštěním obžaloby. Lze přisvědčit žalobci i v tom směru, že mu byla způsobena nemajetková újma v souvislosti s publikací projednávané kauzy v podstatě ve všech veřejně dostupných médiích, enormní délkou pobytu žalobce ve vazbě a i v podobě negativních následků v jeho osobní sféře. Žalobce má tedy na náhradu nemajetkové újmy zcela nepochybně nárok. Při úvaze o výši této náhrady pak soud zohlednil ty skutečnosti, které byly i prokázány uvedenými listinnými důkazy a i výslechem žalobce - tedy, že žalobce byl v době svého zatčení otcem dvou velmi malých nezletilých dětí, manželka byla v té době na mateřské dovolené, a tedy i nepochybně s omezeným finančním příjmem. Bylo potvrzeno, že žalobce měl nastoupit do zaměstnání, což mu bylo tímto znemožněno, ani jiným způsobem neměl možnost zabezpečit svou rodinu. Zcela nepochybně mělo negativní dopad na sociální vazby celé rodiny vůči okolí to, že v médiích byla uváděna plná jména stíhaných osob, tedy i žalobce, a to včetně fotografií zachycujících jejich podobu. Při zohlednění všech těchto okolností soud dospěl k závěru, že odpovídající náhradou za utrpěnou nemajetkovou újmu na straně žalobce je částka 1.500,- Kč za každý den vazby, tedy při počtu 529 dní ve vazbě se jedná o částku 793.500,- Kč. Soud rozhodl, že žalovaný je povinen tuto nemajetkovou újmu žalobci nahradit, a to ve lhůtě patnácti dnů, o což požádal žalovaný v případě vyhovění žalobě, žalobce proti tomu nevznesl žádné námitky.

Soud dále rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř. o povinnosti žalovaného nahradit žalobci náklady řízení, které spočívají v nákladech za právní zastoupení, kdy se jedná o čtyři úkony právní služby po 11.500,- Kč, čtyři režijní paušály po 300,- Kč a dále cestovné osobním automobilem z Českých Budějovic do Liberce a zpět, tedy 498 km při průměrné spotřebě 4,3 l motorové nafty na 100 km, základní sazbě náhrady 3,70

Kč/km a ceně nafty 1,548 Kč/km, náhrada za jeden kilometr tak činí 5,248 Kč, celkově cestovné 2.614,- Kč. Dále byla uplatněna náhrada za promeškaný čas, a to 5 hod. 28 min., tedy 1.100,- Kč. Celkem činí náklady 61.605,- Kč. Soud rozhodl, že žalovaný je povinen tyto náklady nahradit tak, jak je ve výroku rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku l z e podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočce v Liberci, prostřednictvím soudu podepsaného.

V Liberci dne 17. září 2014

Za správnost vyhotovení:
Gabriela Duchoňová

JUDr. Regina Sypecká, v.r.
předsedkyně senátu